

Vaccinaties en profylaxe bij splenectomie

Interne Geneeskunde

Internistenkring Suriname • 2026

Documentinformatie

Versie	1.0
Datum opgesteld	02-09-2026
Datum herziening	
Auteur(s)/beheerders	Dr. P.J. Hengeveld (AIOS interne geneeskunde). Internist-infectiologen
Goedgekeurd door	<i>Internistenkring</i>
Doel	Het voorkómen van ernstige infecties post-splenectomie
Doelgroep	Artsen

Toepassing

Dit protocol is van toepassing op volwassen patiënten (>16 jaar) met een splenectomie.

Doel

Het voorkómen van ernstige, potentieel levensbedreigende infecties (post-splenectomie sepsis), met name veroorzaakt door gekapselde bacteriën. Dit wordt bereikt door middel van gerichte vaccinaties en het gebruik van antibioticaprofylaxe.

Inhoud

- Adviezen ten aanzien van antibioticaprofylaxe
- Adviezen ten aanzien van vaccinaties
- Vaccinatiechecklist voor de patiënt

Antibioticaprofylaxe bij asplenie

Patiënten met asplenie hebben een verhoogd risico op een snel progressieve, fulminante sepsis, met name veroorzaakt door gekapselde bacteriën. Dit wordt veroorzaakt doordat de klaring van deze pathogenen uit de bloedbaan verminderd is. Dit risico is het hoogst in de eerste twee jaar na splenectomie.

Profylaxe

Gedurende de eerste twee jaar na splenectomie wordt dagelijks antibioticaprofylaxe geadviseerd.

- Eerste keuze:
 - o Feneticilline 250mg 2dd, of
 - o Amoxicilline 500mg 2dd
- Bij betalactam allergie:
 - o Azithromycine 250mg 3x per week, of
 - o Clarithromycine 500mg 1dd

On-demand antibiotica

Ongeacht het gebruik van profylaxe dient de patiënt altijd toegang te hebben tot een antibioticumkuur voor direct gebruik ("on-demand"). Het verdient aanbeveling dat de patiënt deze medicatie thuis beschikbaar heeft.

Indicaties voor starten:

- koorts
- dierenbeten (met name hond of kat)

In deze gevallen dient de patiënt direct te starten met antibiotica en zo spoedig mogelijk contact op te nemen met een arts.

- Eerste keuze: augmentin 625mg 3dd
- Bij betalactam allergie: clarithromycine 500mg 2dd

Bij dierenbeten:

- Eerste keus: augmentin 625 mg 3dd
- Bij betalactam allergie: clindamycine 600mg 3dd + ciprofloxacin 500mg 2dd gedurende 5 dagen

Vaccinatiestrategie bij asplenie

Onderstaande vaccins dienen te worden toegediend bij patiënten met asplenie. Indien mogelijk, vindt vaccinatie plaats voorafgaand aan de splenectomie.

Een deel van de vaccins kan worden toegediend bij het Bureau Openbare Gezondheidszorg (BOG). De arts dient hiervoor een briefje mee te geven.

Vaccins die niet via het BOG beschikbaar zijn, kunnen worden besteld via diverse apotheken en hierna door een zorgverlener worden toegediend, bijvoorbeeld op de polikliniek infectiologie.

Let op: de meeste vaccins vereisen transport en opslag volgens de cold chain.

Als handreiking voor de patiënt kunt u de **vaccinatie-checklist** printen en meegeven. Vul voor de patiënt in wat er voor hem/haar van toepassing is.

Pneumokokken

Conjugaatvaccin (PCV10 of PCV13):

- Eenmalige toediening indien niet eerder gevaccineerd
- PCV13 heeft een bredere serotypedekking dan PCV10
- Indien eerder gevaccineerd met een conjugaatvaccin, is herhaling niet nodig
- Toediening dient vooraf te gaan aan het polysaccharidevaccin

Polysaccharidevaccin (PPV23):

- Toedienen ≥ 2 maanden na PCV13 (indien van toepassing)
- Na splenectomie geven
- Herhalen elke 5 jaar

Meningokokken

- MenACWY: eenmalige toediening
 - o Bij patiënten <24 jaar: eenmalige herhaling na 3–5 jaar
- MenB: 2 doses met een interval van 1 maand

Haemophilus influenzae B

- Eenmalige vaccinatie indien niet eerder toegediend
- Geen hervaccinatie nodig bij eerdere vaccinatie

Influenza

- Jaarlijkse vaccinatie

Vaccinatiechecklist (voor patiënt)

U heeft geen milt meer en hierdoor heeft u een verhoogd risico op ernstige infecties. Om dit risico te verkleinen, is het belangrijk dat u onderstaande vaccins krijgt toegediend. U kunt deze vaccins laten toedienen via het Bureau Openbare Gezondheidszorg (BOG) of aanschaffen via een apotheek en laten toedienen op de polikliniek interne geneeskunde.

Neem dit overzicht mee naar uw afspraak. De datum van toediening kan door de zorgverlener worden ingevuld.

Vaccin	Van toepassing?	Herhalen	Datum toediening
PCV10* OF PCV13	Ja/nee	Nee	
PPV23	Ja	Elke 5 jaar	
MenACYWX*	Ja	Indien jonger dan 24 jaar, na 3-5 jaar	
MenB	Ja	Na 1 maand	
Hib	Ja/nee	Nee	
Influenza*	Ja	Elk jaar	

* Meestal verkrijgbaar bij het Bureau Openbare Gezondheidszorg (BOG)

Eventuele herhaalde vaccins kunnen onder worden ingevuld:

Vaccin	Van toepassing?	Herhalen	Datum toediening

Bron

[Vaccinatieadviezen bij asplenie | Handleiding | LCI-richtlijnen](#)

Landelijke coördinatie infectieziektebestrijding (LCI)

Publicatiedatum 20-11-2018. Geraadpleegd op 12-11-2025.